

Furulyás Palkó

*H*ol volt, hol nem volt; az Óperenciás-tengeren is túl, még az üveghegyeken túl, ahol a kis kurta farkú malac túr, volt egyszer egy szegény özvegyasszony, annak egy fia: Palkó volt a neve. Nagy szegénységben éltek: mikor volt mit egyenek, mikor nem. Nem volt egyebük, csak egy kidőlt-bedőlt falú házuk meg egy kertjük. Azt mondja egyszer Palkó az anyjának:

- Édesanyám, én nem éhezem itthon többet, elmegyek szolgálni, addig haza sem jövök, amíg legalább egy borjút nem szolgállok. A kertünkben majd felnövekedik, s lesz legalább egy kicsi gazdaságunk.

Elmegy Palkó szolgálatba, oda van egy esztendeig, szolgál egy borjat. Aztán megint elmegy szolgálatba, s megint szolgál egy borjat. A harmadik esztendőben is, a negyedik esztendőben is szolgált egy-egy borjat.

Volt már négy borjú, de kicsi volt a kert, és kevés széna termett benne, nem volt mivel tartásuk a borjakat. Ő bizony, gondolja magában, vásárra hajtja mind a négyet, s eladja. El is indul a négy borjúval, de amint az úton menne, szembejő vele egy ősz öregember, s azt mondja neki:

- Te legény, van nekem egy szépen szóló furulyám, neked adom, ha egy borjat adsz érte.

- Ugyan mit gondol, bátyámuram, csak nem adhatok egy borjat egy furulyáért.

- Csak adjad, ne félj, nem olyan akármilyen furulya ez, mint a többi. Majd meglátod, hogy nagy hasznát veszed még ennek.

Isten neki; gondolja magában Palkó, s odaad egy borjat a furulyáért. Azzal továbbmegy.

De még egy puskalövésnyire sem mehetett, megint elejébe kerekedik az az ősz öregember, s azt mondja neki:

- Te legény, adj még egy borjat, s nézd, ezt az egeret neked adom érte.

Nagyot kacag Palkó:

- Hát hogy adnék én borjat egy egérért, mit gondol, bátyámuram? Van otthon egér elég, mindig bosszankodik az édesanyám miattuk.

- Jó, jó, de ez nem olyan egér, mint a többi.

Addig beszél az öregember, hogy Palkó odaad egy borjat egy egérért. Most már két borjúval ment a város felé, de hogy, hogy nem, az égből esett-e le, vagy a földből bújt ki, megint csak elejébe állott az ősz öregember, s azt mondta neki:

- Te legény, van nekem egy futóbogaram, ez csak az igazi. Neked adom, ha egy borjat adsz érte.

- Nem adom én - mondta Palkó -, nem bolondultam meg. Elég bolond voltam, hogy két borjat már odaadtam egy furulyáért meg egy egérért.

- Mondom neked, hogy adj egy borjat ezért a futóbogárért, mert bizony nagy hasznát veszed.

Mit gondolt, mit nem Palkó, odaadta a harmadik borjat is. Ment az egy borjúval, hajtotta nagy búsán a város felé. Mindegyre vissza akart fordulni, hogyha találkozhatnék valahogyan azzal az öregemberrel, mert erősen megbánta a vásárt. Na, nem kellett hogy visszaforduljon, mert amint nagy búsán mendegélt, tűnődött magában, csak elejébe került az ősz öregember, s azt mondja neki:

- Hallod-e, fiam! Add nekem ezt a borjat is, adok érette egy zacskót.

- Nem adom én - mondotta Palkó -, bár a többit se adtam volna. Nem tudom, hogy kerülök az anyám szeme elé.

- Csak add ide azt a borjat. Ne búsulj semmit. Nem akármilyen zacskó ez. Tudd meg, hogy ebbe a zacskóba álmom van kötve. Csak mondanod kell neki, hogy hány órát akarsz aludni, s annyit alszol, s ha mást akarsz elaltatni, azt is elaltathatod, csak szólj a zacskónak.

Azt gondolja Palkó:

"Ha már így van, minek menjek egy borjúval vásárra. Legyen az öregé a negyedik borjú is."

Mikor a negyedik borjút is átadta az öregembernek, azt mondta ez:

- No, fiam, most menj haza. Otthon nem lesz maradásod, az édesanyád addig ver, amíg valaki ki nem szabadítja a keze közül. De ha kiszabadultál, szaladj, amerre a szemed lát, s kiáltd vissza az édesanyádnak:

- Isten áldja meg, édesanyám, addig vissza nem jövök, amíg király nem lesz belőlem!

Hiszen volt otthon nemulass, mikor Palkó hazaért. Kérdezte az anyja:

- Eladtad a borjúkat, fiam?

- El, édesanyám, el.

- Hát hol a pénz?

- Nem pénzért adtam, édesanyám, hanem ezekért ni. - S előhúzta a tarisznyából a furulyát, az egeret, a futóbogarat s az álmzacskót.

Haj, megmérgeződött az özvegyasszony! Kapott egy husángot, ütötte Palkót, ahol találta, s ha által nem szalad a szomszédasszony, s ki nem szabadítja a keze közül, bizony mondom, hogy holtra veri.

Szaladott Palkó, amerre a szeme látott, de visszakiáltott az anyjának:

- Isten áldja meg, édesanyám. Addig vissza nem jövök, amíg király nem lesz belőlem!

Ment, mendegélt Palkó, hetedhét ország ellen, az Óperenciás-tengeren túl, ahol a kis kurta farkú malac túr, s ért egy nagy városba. Abban a városban lakott a király. Ennek a királynak volt egy gyönyörűséges leánya, de ennek a leánynak nagy betegsége volt. Olyan nagy bánat nehezedett a szívére, hogy senki meg nem tudta nevetetni, s nem jött álmom a szemére, sem éjjel, sem nappal.

A király éppen akkor hirdette ki az egész országban, hogy annak adja a leányát és egész országát, aki a leányát megnevetteti, s olyan orvosságot ad neki, hogy mikor elkövetkezik a rendes ideje, tudjon aludni. Bezzeg jöttek mindenféle hercegek, grófok, bárók, válogatott cigánylegények, mind szerencsét próbáltak. De a királykisasszonyt sem megnevettetni, sem elaltatni nem tudták.

Megy Palkó is a király udvarába, s jelenti, hogy ő is szerencsét próbál. Csak üljön ki a királykisasszony a palota tornácára, s majd az udvaron mutat valamit.

Kiül a királykisasszony a tornácba, kiül a király is, a felesége is, összegyűltek mind az udvarbéliek is, hadd lássák, mit tud ez a szegény legény. Akkor Palkó kivette a tarisznyájából az egeret s a futóbogarat, szépen letette a földre. Aztán fújni kezdte a szépen szóló furulyáját, s hát halljatok csudát! az egér derékon kapta a futóbogarat, s járták a táncot, hogy csak úgy porzott az udvar. De uralom, istenem, akkorát kacagott a királykisasszony, hogy a kacagástól csengett a palota. Kacagott a király is, a felesége is, kacagott az udvar népe is.

- No fiam - mondotta a király -, megkacagtattad a leányomat, most még csak altasd el.

Azt mondotta Palkó:

- Csak vigyék be, felséges királyom, a királykisasszonyt a szobájába, fektessék le az ágyába, s majd meglátják, hogy mindjárt elalszik.

Mikor a királykisasszonyt lefektették, Palkó bedugta a fejét a tarisznyába, s szólt a zacskónak:

- Aludjék a királykisasszony holnap reggel nyolc óráig.

Abban a pillanatban bekoppant a királykisasszony szeme, s aludott édesen másnap reggel nyolc óráig.

Aközben felöltöztették Palkót drága szép bíborvörös gúnyába, s amint a királykisasszony fölébredt, mindjárt nagy lakodalmat csaptak, s az öreg király átaladta a leánya kezével Palkónak az országot is.

Hét nap s hét éjjel húzták a cigányok, járták a legények és leányok.

Lakodalom után Palkó elment az édesanyja után, s hatlovas hintón a palotába hozta. Sóra, fára nem volt többet gondja.

Még ma is élnek, ha meg nem haltak.